

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

LEGISLAȚIA DIN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Autor: Elena - Livia COJOCARU

*Serviciul Securitate și Sănătate în Muncă
Direcția Asigurări Sociale*

Ministerul Muncii,
Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ (SSM)

Izvoarele legislative

- ▶ Constituția României (art.41)
- ▶ Codul Muncii (Titlul V).

Sistemul legislativ propriu-zis

A. Acte normative cu aplicabilitate generală

- Legea securității și sănătății în muncă nr.319/2006
- Hotărârea Guvernului nr.1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 319/2006
- Hotărârea Guvernului nr.355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor
- Ordine ale miniștrilor.

B. Acte normative cu aplicabilitate specifică (tip de risc, activități etc.)

- Hotărâri de Guvern privind cerințe minime de securitate și sănătate în muncă
- Ordine ale miniștrilor.

C. Acte normative cu aplicabilitate la nivelul angajatorilor

- Instrucțiuni proprii fiecărui loc de muncă/angajator.

Acte normative complementare:

- Legea nr.126/1995 privind regimul materiilor explozive (explozivi de uz civil, articole pirotehnice)
- HG nr. 536/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice privind deținerea, prepararea, experimentarea, distrugerea, transportul, depozitarea, mânguirea și folosirea materiilor explozive utilizate în orice alte operațiuni specifice în activitățile deținătorilor, precum și autorizarea artificierilor și a pirotehniștilor.

Rolul legislației

Scopul: asigurarea a unui cadru unitar, minim, de nivel european, pentru prevenirea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională generate de prestarea oricărei activități dintr-un proces de muncă și protecția lucrătorilor împotriva expunerii la acestea.

Legea nr.319/2006

(și celelalte acte normative cu aplicabilitate generală):

Domeniul de aplicare: în toate sectoarele de activitate din economia națională, publice sau private, în orice situații, cu excepția cazurilor în care particularitățile inerente ale anumitor activități specifice din serviciile publice, cum ar fi forțele armate sau poliția, precum și cazurile de dezastre, inundații și pentru realizarea măsurilor de protecție civilă, vin în contradicție cu prezenta lege.

Și în cazurile exceptate trebuie să se asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor, dar ținându-se seama, cel puțin, de principiile stabilite prin lege, dacă nu este posibilă aplicarea *ad literam*.

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Obligațiile angajatorilor:

- ▶ să ia măsurile necesare pentru asigurarea securității și protecția sănătății lucrătorilor;
- ▶ să implementeze măsurile necesare pe baza principiilor generale de prevenire.
- ▶ să realizeze și să fie în posesia unei evaluări a riscurilor pentru securitatea și sănătatea în muncă, inclusiv pentru acele grupuri care sunt sensibile la anumite riscuri specifice;
- ▶ să-și informeze și să-și instruiască lucrătorii despre riscurile prezente și măsurile care trebuie respectate;
- ▶ asigurarea cadrului organizatoric și a mijloacelor necesare securității și sănătății în muncă;
- ▶ să decidă asupra măsurilor de protecție care trebuie luate și, după caz, asupra echipamentului de protecție care trebuie utilizat;
- ▶ adaptarea măsurilor deja luate, ținând seama de modificarea condițiilor și pentru îmbunătățirea situațiilor existente;
- ▶ să țină evidența accidentelor de muncă ce au ca urmare o incapacitate de muncă mai mare de 3 zile de lucru, a accidentelor ușoare, a bolilor profesionale, a incidentelor periculoase, precum și a accidentelor de muncă;

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Principiile generale de prevenire (Legea nr.319/2006, art.7 alin.3):

- a) evitarea riscurilor;
- b) evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate;
- c) combaterea riscurilor la sursă;
- d) adaptarea muncii la om, în special în ceea ce privește proiectarea posturilor de muncă, alegerea echipamentelor de muncă, a metodelor de muncă și de producție, în vederea reducerii monotoniei muncii, a muncii cu ritm predeterminat și a diminuării efectelor acestora asupra sănătății;
- e) adaptarea la progresul tehnic;
- f) înlocuirea a ceea ce este periculos cu ceea ce nu este periculos sau cu ceea ce este mai puțin periculos;
- g) dezvoltarea unei politici de prevenire coerente care să cuprindă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă;
- h) adoptarea, în mod prioritar, a măsurilor de protecție colectivă față de măsurile de protecție individuală;
- i) furnizarea de instrucțiuni corespunzătoare lucrătorilor.

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Obligațiile lucrătorilor:

- ▶ să își desfășoare activitatea, în conformitate cu pregătirea și instruirea lor, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului,
- ▶ să nu expună vreunui pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională, nici propria persoană și nici alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă;
- ▶ a) să utilizeze corect mașinile, aparatura, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de transport și alte mijloace de producție;
- ▶ b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție acordat și, după utilizare, să îl înapoieze sau să îl pună la locul destinat pentru păstrare;
- ▶ c) să nu procedeze la scoaterea din funcțiune, la modificarea, schimbarea sau înlăturarea arbitrară a dispozitivelor de securitate ale mașinilor, aparaturii, uneltelor, instalațiilor tehnice și clădirilor și să utilizeze corect aceste dispozitive;
- ▶ d) să comunice imediat angajatorului și/sau lucrătorilor desemnați (cu activitatea de securitate și sănătate în muncă) orice situație de muncă despre care au motive întemeiate să o considere un pericol pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, precum și orice deficiență a sistemelor de protecție;
- ▶ e) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului accidentele care au avut loc;
- ▶ f) să coopereze cu angajatorul și/sau cu lucrătorii desemnați;
- ▶ h) să își însușească și să respecte prevederile legislației din domeniul securității și sănătății în muncă și măsurile de aplicare a acestora;
- ▶ i) să dea relațiile solicitate de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari.

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Hotărârile Guvernului privind cerințe minime de securitate și sănătate în muncă, care transpun directivele particulare din domeniu:

Nr. crt.	Actul normativ	Directivele transpuse	Monitorul Oficial nr.
1.	Legea securității și sănătății în muncă nr.319/2006 si normele metodologice de aplicare HG 1425/2006 si HG 355/2007	89/391/CEE	646/26.07.2006
Hotărârea Guvernului nr.			
2.	1875/2005 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor față de riscurile datorate expunerii la azbest	83/477/CEE; 91/382/CEE; 2003/18/CE	64/24.01.20006
3.	1876/2005 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de vibrații	2002/44/CE	81/30.01.2006
4.	300/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile	92/57/CEE	252/21.03.2006
5.	493/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de zgomot	2003/10/CE	380/03.05.2006

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Nr. crt.	Actul normativ	Directivile transpuse	Monitorul Oficial nr.
6.	971/2006 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și / sau sănătate la locul de muncă	92/58/CEE	683/09.08.2006
7.	1007/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la asistența medicală la bordul navelor	92/29/CEE	696/15.08.2006
8.	1028/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare	90/270/CEE	710/18.08.2006
9.	1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă	89/656/CEE	722/23.08.2006
10.	1049/2006 privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de suprafață și subteran	92/104/CEE	727/25.08.2006

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Nr. crt.	Actul normativ	Directivile transpuse	Monitorul Oficial nr.
11.	1050/2006 privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă prin foraj	92/91/CEE	737/29.08.2006
12.	1051/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a maselor care prezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare	90/269/CEE	713/21.08.2006
13.	1058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecției sănătății lucrătorilor care pot fi expuși riscului datorat atmosferelor explozive	99/92/CE	737/29.08.2006
14.	1091/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă	89/654/CEE	739/30.08.2006
15.	1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici în muncă	2000/54/CE	762/07.09.2006

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Nr. crt.	Actul normativ	Directivile transpuse	Monitorul Oficial nr.
16.	1093/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni	2004/37/CE	757/06.09.2006
17.	1135/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă la bordul navelor de pescuit	93/103/CE	772/12.09.2006
18.	1136/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de câmpurile electromagnetice	2004/40/CE	769/11.09.2006
19.	1146/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor de muncă	89/655/CEE; 95/63/CE; 2001/45/CE	815/03.10.2006
20.	1218/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți chimici în muncă	98/24/CE; 2000/39/CE; 91/322/CEE; 2006/15/CE	845/13.10.2006

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Nr. crt.	Actul normativ	Directivile transpuse	Monitorul Oficial nr.
21.	557/2007 privind completarea măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă pentru salariații încadrați în baza unui contract individual de muncă pe durată determinată și pentru salariații temporari încadrați la agenți de muncă temporară	91/383/CEE	407/18 .06.2007
22.	600/2007 privind protecția tinerilor la locul de muncă	94/33/CE	473/13.07.2007
23.	601/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul securității și sănătății în muncă	Partial: 83/477/CEE 2002/44/CE 92/57/CEE 2003/10/CE	470/12.07.2007
24.	510/2010 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de radiațiile optice artificiale	2006/25/CE	427/25.07.2010

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Ordine ale miniștrilor

A. Ordine simple

Exemplu: Ordinul nr.3/2007 privind aprobarea Formularului pentru înregistrarea accidentului de muncă – FIAM, al ministrului muncii (cu aplicabilitate generală).

B. Ordine comune

Exemple: Ordinul nr.1256/443/2008 pentru aprobarea componenței și atribuțiilor Comisiei de experți de medicina muncii acreditați de Ministerul Sănătății Publice și de Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, al ministrului sănătății și al ministrului muncii (cu aplicabilitate generală),

Sau

Ordinul 1.297/2.096/2011 privind constituirea Comisiei pentru securitate și sănătate în muncă privind agenții chimici periculoși, al ministrului sănătății și al ministrului muncii (cu aplicabilitate specifică).

Instrucțiuni proprii

- Au ca temei legal art.13 lit.e, din Legea 319/2006;
- Se elaborează la fiecare loc de muncă de către/din dispoziția angajatorului, în spiritul legii, pentru completarea și/sau aplicarea reglementărilor de securitate și sănătate în muncă, ținând seama de particularitățile activităților și ale locurilor de muncă aflate în responsabilitatea lor și de riscurile existente.

Concluzie:

Sistemul legislativ din domeniul securității și sănătății în muncă

este format, în prezent, din:

- Legea nr.319/2006,
- Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.319/2006,
- 23 de hotărâri de Guvern care au transpus directivele particulare/specifice din domeniul securității și sănătății în muncă,
- Ordine de ministru, în aplicarea celorlalte acte normative,
- Instrucțiuni proprii angajatorilor.

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

NANOTEHNOLOGIILE ȘI NANOSECURITATEA

Nanotehnologiile au fost identificate că aduc riscuri suplimentare lucrătorilor, în primul rând datorită nanoparticulelor.

Nanosecuritatea: preocupări majore la nivel european :

Comisia Europeană este de părere că nanotehnologiile aduc multe beneficii socio-economice, dar:

- ▶ Recomandă o abordare precaută deoarece există încă o mulțime de incertitudini legate de: pericolul pentru sănătate, expunerea profesională, evaluarea metrologică, riscuri;
- ▶ Cercetarea riscului de este foarte importantă;
- ▶ Trebuie să se ia măsuri de precauție în absența unor date complete. (De exemplu: de control, utilizarea unor limite de expunere previzionabile, pentru că, în prezent, ele nu sunt determinate riguros);
- ▶ Este necesară asigurarea transparenței (despre componentele "nano" din produse, cu privire la posibilele riscuri - REACH);
- ▶ Necesitatea trasabilității este recunoscută de majoritatea părților interesate;
- ▶ Chiar dacă nanomaterialelor li se aplică Regulamentul REACH, acesta nu este suficient până nu se va stabili o valoare limită de expunere profesională sigură. Până atunci, reglementările din domeniul SSM ar trebui să fie respectate riguros, constituind o plasă de siguranță, prin folosirea abordării precaute și la compensarea lipsei de date;
- ▶ Este necesară, în continuare, revizuirea legislației existente, în scopul de a facilita respectarea și punerea ei în aplicare (REACH, scheme de raportare, valori-limită, și altele);
- ▶ Sunt necesare măsuri și schimb de experiență la nivel european, care să asigure o abordare coerentă și echitabilă pentru protecția lucrătorilor în UE și pentru a asigura condiții de concurență echitabilă pentru companii.

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

NANOTEHNOLOGIILE și NANOSECURITATEA

Cadrul juridic – actele normative relevante din domeniul SSM:

- Legea nr.319/2006 (Directiva 89/391/CEE),
- Hotărârea Guvernului nr. 1218/2006 privind agenții chimici (Directiva 98/24/CE),
- Hotărârea Guvernului nr. 1093/2006 privind agenții cancerigeni sau mutageni (Directiva 2004/37/CE),
- Ordinul 1.297/2.096/2011 privind constituirea Comisiei pentru securitate și sănătate în muncă privind agenții chimici periculoși.

Aspecte relevante:

- Obligația angajatorului de a proteja sănătatea și siguranța lucrătorilor;
- Efectuarea corectă a evaluării riscurilor;
- Luarea măsurilor de gestionare a riscurilor pentru a elimina riscul "nano" sau pentru a-l reduce la minim.

A fost problema "nano" rezolvată?

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

NANOTEHNOLOGIILE și NANOSECURITATEA

Situația actuală:

- ❑ Riscurile nanomaterialelor, nu pot fi cuantificate sau sunt incerte;
- ❑ Lipsa fundamentală de cunoștințe privind pericolele și expunerea;
- ❑ Evaluarea cantitativă a riscurilor nu este posibilă;
- ❑ Pericolele pentru sănătate ale unor nanomateriale sunt mai mari decât în cazul aceluiași substanțe "în vrac";
- ❑ Valorile limită de expunere profesională existente pentru agenții chimici nu protejează sănătatea lucrătorilor și în cazul "nano";
- ❑ Locurile de muncă sănătoase sunt asigurate când nu există nici o expunere la "nano" sau prin măsuri de atenuare a acestei expuneri?

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

NANOTEHNOLOGIILE și NANOSECURITATEA

Nanomateriale –

Aspecte importante din punctul de vedere al SSM care își așteaptă urgent rezolvarea:

- Stabilirea definiției nanomaterialelor
- Eliminarea incertitudinilor despre riscurile pe care le induc
- Produsele care le conțin sunt deja fabricate și utilizate: cum trebuie procedat practic?

Toate acestea pun probleme cu privire la modul în care se poate asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor

NANOTEHNOLOGIILE și NANOSECURITATEA

Direcții de acțiune pentru îmbunătățirea situației actuale:

A. Cercetarea

1. Intensificarea cercetărilor privind riscurile
2. Nivel național / internațional (8 Programe cadru UE, OCDE)
3. Axarea pe: identificarea pericolelor, evaluarea riscurilor, dezvoltarea unor metode de testare și metrologie.

B. Legislația

C. Standardizarea

D. Schimbul de informații și cunoștințe

NANOTEHNOLOGIILE și NANOSECURITATEA

Inițiative naționale (până în 2011 inclusiv):

- Germania – valoare limită pentru dioxidul de siliciu
- UK – nivelurile de referință
 - ▶ 0.066xOEL – insoluble
 - ▶ 0.5xOEL – soluble
 - ▶ 0.1xOEL – CMAR
 - ▶ 0.01fibre/ml – fibrous
- US – proiectul valorii limită pentru TiO_2

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Instituții europene (altele decât Comisia Europeană):

- Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, de la Bilbao;
<http://osha.europa.eu>
- ▶ "Agency's information on dangerous substances" <http://osha.europa.eu/en/topics/ds>
- ▶ "Publication on nanoparticles"
http://osha.europa.eu/en/publications/literature_reviews/workplace_exposure_to_nanoparticles/view
- ▶ "Publication on Occupational Exposure Limits (OELs)":
<http://osha.europa.eu/en/publications/reports/548OELs/view>
- ▶ "European Risk Observatory" <http://riskobservatory.osha.europa.eu>
- Comitetul Științific pentru stabilirea valorilor limită de expunere profesională (en. "SCOEL");
- Comitetul Consultativ pentru Securitate și Sănătate în Muncă.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=148&intPageId=683&langId=en>

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Pentru informații suplimentare privind SSM puteți accesa site-ul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

<http://www.mmuncii.ro/nou/index.php/ro/>

Secțiunea SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

<http://www.mmuncii.ro/nou/index.php/ro/munca/sanatare-si-securitate-in-munca>

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Seminarul Național de nanoștiință și nanotehnologie, 16 mai 2013

Vă mulțumesc !

lcojocar@mmuncii.ro

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice